

A 6. PEDAGÓGUSKOMPETENCIA – EGY KUTATÁS TÜKRÉBEN

T-9

Bánné Mészáros Anikó

Református Pedagógiai Intézet

Kulcsszavak: pedagóguskompetencia; 6. pedagóguskompetencia; református

A pedagógusok felé megfogalmazott szakmai elvárásokat a pedagóguskompetenciák tartalmazzák (8/2013. I. 30. EMMI-rendelet), ezek közül a 6. a Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése. Az Oktatási Hivatal által kiadott Útmutató ezt 10 indikátorral írja le. A kompetenciák elvárásainak való megfelelés az elmúlt években egyénileg eltérő mértékben, ám kihívás elé állította a pedagógusokat. Erre irányuló kutatási eredményeket nem találtunk. Kutatásunk egyik célja az volt, hogy felmérjük a 6. kompetencia indikátorainak megvalósulását: Mely elvárások teljesítése okoz a pedagógusok számára gondot? Mi az akadály a sikeres teljesítésnek, és mit lehetne tenni a gátló tényezők kiküszöbölése érdekében? Előzetes esszéelemzések eredményeire alapozva online kérdőívet készítettünk. A mintavétel véletlenszerű volt. Döntően református intézményekben tanító vagy tanuló pedagógusok töltötték ki (N = 257) a kérdőívet. Leíró statisztikai módszerekkel dolgoztunk (átlag, szórás, megoszlás). Csoportonként vizsgáltuk az indikátorok közötti korrelációt és összehasonlítottuk (ANOVA) a három státuszcsoporthoz (gyakorlópedagógus, szakvizsgás pedagógus, hallgató) eredményeit. A szöveges válaszokból tartalmuk szerint kategóriákat képeztünk. A 10 indikátor teljesíthetőségének átlagai az összes kitöltő körében 6-os skálán 4,52–5,32 közötti. A legsikeresebben teljesíthető a 6.8., a legkevésbé a 6.1 és a 6.6 indikátor. Ez utóbbiak átlaga szignifikánsan elmaradt a többiek átlagától. A hallgatók átlagai a gyakorlópedagógus átlagától a 6.2, a 6.3, a 6.8 és a 6.10 indikátorok esetében maradt el szignifikáns mértékben. Egy másik kérdés alapján a saját munkájukban legnehezebben teljesíthetőnek a 6.1, a 6.6 és a 6.10 indikátorok bizonyultak. Az indikátorok teljesítésének gátjaként a válaszadók harmada az időhiányt, másik harmaduk „Egyéb” kategóriába sorolható tényezőket nevezett meg (pl. nincs meg az elemzéshez szükséges matematikai tudása, a 6.7-nél a várható hatás „megjósolhatóságának” kétségbe vonása.) Minden hatodik-hetedik válaszban a magas munkateher/túlterheltség vagy a magas csoport/osztálylétszám jelent meg gátló tényezőként. A hallgatók leginkább kételkednek saját jövőbeni képességeikben, és felvetették a képzésük hiányosságait is. Az indikátorok sikeresebb teljesítéséhez időt, kisebb munkaterhet, a hiányosságaik pótlására módszertani képzéseket, illetve az oktatási rendszer egészére vonatkozó változtatásokat képzelnek el. A válaszok alapján önreflektív pedagógusok képe rajzolódott ki, akik gondolkodnak a továbblépés, a továbbfejlődés lehetséges útjain, módjain.